

**УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ "ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ: (П)
Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ**

(Дата на утвърждаване: 02.08.2024 г.)

У К А З А Н И Я

помощ de minimis, съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013, изменен с Регламент (ЕС) 2019/316, за подпомагане на земеделски стопани в секторите - картофи, черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници) и култивирани гъби

1. Правно основание

1.1. Регламент (ЕС) № 1408/2013 г. на Комисията от 18 декември 2013 г., изменен с Регламент (ЕС) 2019/316 от 21 февруари 2019 г., за прилагане на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор, публикуван в официален вестник на ЕС, L 352 ;

1.2. Чл. 12, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 1, б. "а" от Закона за подпомагане на земеделските производители;

1.3. Решение на Управителния съвет (УС) на ДФ"Земеделие" с Протокол № 229 от 16.05.2024 г.

2. Обхват, условия и размер на подпомагане

2.1. Направления за подпомагане:

- картофи;
- черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници);
- култивирани гъби.

2.2. Общ бюджет на помощта до 13 000 000 лв., разпределен по направления, както следва:

- за картофи – до 7 000 000 лв.;
- за черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници) – до 5 000 000 лв.;
- за култивирани гъби – до 1 000 000 лв.

2.2.1. Общият размер на предоставените на един земеделски стопанин помощи *de minimis* не може да надхвърля левовата равностойност на **25 000 евро (48 895.75 лв.)** за период от три последователни бюджетни години (2022 г. – 2024 г.). Максималният размер на помощта *de minimis* за едно и също предприятие (в т.ч. при наличие на обстоятелства по преобразуване: сливане/придобиване/разделяне (когато преобразуването е извършено след 01.01.2014 г.), не може да надхвърля левовата равностойност на **25 000 евро (48 895.75 лв.)** за период от три последователни бюджетни години (2022 г. – 2024 г.).

2.2.2. Помощта се предоставя за покриване на част от производствените разходи за 2024 г.

2.2.3. Размер на помощта за един хектар/кв.м.:

- за картофи – до 1 550 лв./ха;
- за черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници) – до 600 лв./ха;
- за култивирани гъби – до 16 лв./кв. м.

3. Ползватели:

3.1. Помощта се предоставя на земеделски стопани, извършващи дейност в първичното производство на селскостопанска продукция – физически лица, еднолични търговци,

юридически лица и кооперации, регистрирани като земеделски стопани съгласно Наредба № 3 от 1999 г., отглеждащи картофи, черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници), при следните условия:

3.1.1. На подпомагане подлежат земеделски стопани, **с подадено заявление по реда на Наредба № 4 от 30.03.2023 г. за Кампания 2024** с декларираны площи с картофи и/или черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници) по Основното подпомагане на доходите за устойчивост (ОПДУ) и с установени площи по ОПДУ за същите култури за Кампания 2023.

3.1.2. Земеделските стопани по т. 3.1.1, се подпомагат за установените площи, **след извършените административни и/или проверки на място, преди налагане на административни санкции за Кампания 2023.**

3.1.3. За култура „картофи“ земеделските стопани, трябва да имат регистрация за стопанската 2023/2024 г. в Регистъра за фитосанитарен контрол, поддържан от БАБХ, с изключение на тези, които са с установени площи по интервенцията „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“, направелни „Плащания за планински райони“ (НР1) за Кампания 2023 г.

3.1.4. Земеделските стопани отглеждащи черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници) доказват чрез документи за реализация добив за 2023 г. най-малко 10 кг. плод (орех, бадем, лешник) на декар или 5 кг. ядка на декар при собствена преработка. Признават се документи за реализация за периода от 01.01.2023 г. до 01.07.2024 г. При представени документи за реализация, непокриващи заявената площ, допустимата площ се редуцира, до размера на доказаната реализация.

За целите на Агростатистика на МЗХ, кандидатите попълват анкета с информация за насажденията, която след приключване на приема на заявления се предоставя от ДФЗ на МЗХ.

3.1.5. Данните за допустимите за подпомагане площи по т. 3.1.1. се определят въз основа на данните в ИСАК. Заявените площи и стопанството следва да отговаря на критериите за допустимост, регламентирани в Наредба № 3 от от 10.03.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции.

3.2. На подпомагане подлежат и земеделски стопани регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за стопанската 2023/2024 г. с площи с култивирани гъби. За целта МЗХ предоставя данни за земеделските стопани и площ, заета с култивирани гъби по Анкетен формуляр за стопанската 2023/2024г.

3.2.1. Земеделските стопани отглеждащи култивирани гъби се подпомагат за установените при проверка на място площи в квадратни метри. При проверката на място се установяват засетите със субстрат за гъби (компост) площи. При проверката на място при установяване на незасети площи, земеделският стопанин представя разходооправдателни документи и платежни документи за извършени разходи за поне едни от следните материали за гъбопроизводство: компост, слама, мицел, торф. Признават се разходи за периода 01.01.2023 г. до 01.07.2024 г., като разходната норма е не по-малко от 60 лв. кв.м. без ДДС. В случай на установяване на 100% незасети площи, кандидатът представя горните документи за извършени разходи, като след засяване на площите, уведомява ДФЗ, не по-късно от 30.09.2024 г. ДФЗ прави последваща проверка на място.

3.3. Общи изисквания:

3.3.1. **Едноличните търговци и юридическите лица** е необходимо да бъдат регистрирани по реда на Закона за търговския регистър.

3.3.2. По настоящата схема за държавна помощ се подпомагат кандидати, които:

- имат регистрация по Наредба № 3/1999 като земеделски стопанин;
- нямат изискуеми задължения към ДФ „Земеделие (ДФЗ). В случай на налични изискуеми и ликвидни задължения към Фонда, същите се прихващат от помощта;

- Задължения, за които е настъпила и/или е прогласена погасителна давност за принудително събиране също подлежат на прихващане от предоставената помощ;
- не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или обявени в несъстоятелност;
- не са в производство по ликвидация.

3.4. Специфични изисквания:

3.4.1. Под понятието „**едно и също предприятие**” по т. 2.2.1. на настоящите указания означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения, съгласно чл. 2 на Регламент (ЕС) № 1408/2013:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие;
- д) предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) – г), посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

3.4.2. При наличие на преобразуване, съгласно чл. 3, параграф 8 и 9 от Регламент (ЕС) 1408/2013:

- а) В случай на сливания или придобивания всички предходни помощи *de minimis*, предоставяни на някое от сливащите се предприятия, се вземат под внимание при определяне на това дали дадена нова помощ *de minimis*, отпусната на новото предприятие или на придобиващото предприятие, не води до превишаване на тавана или националния лимит. Помощта *de minimis*, предоставена законно преди сливането или придобиването, остава правомерна.
- б) Ако дадено предприятие се разделя на две или повече отделни предприятия, помощта *de minimis*, отпусната преди разделянето, се предоставя на предприятието, което се е възползвало от нея, като по принцип това е предприятието, поемащо дейностите, за които е била използвана помощта *de minimis*. Ако такова предоставяне не е възможно, минималната помощ се разпределя пропорционално на базата на счетоводната стойност на собствения капитал на новите предприятия към действителната дата на разделянето.

3.5. При настъпила смърт на земеделския стопанин, неговите наследници имат право на помощта, при следните условия:

- а) наследниците упълномощават с нотариално заверено изрично пълномощно един от тях да подаде заявление за подпомагане, към което се прилага удостоверение за наследници;
- б) упълномощеният наследник по б. „а“ е необходимо да е регистриран по Наредба 3/1999;
- в) починалият земеделски стопанин (титуляр) е необходимо да отговаря на изискванията за подпомагане по съответното направление за 2023 и 2024 г. В случай, че е починал през 2023г., конкретните условия за допустимост за 2024 г. се изискват от наследника, който подава заявлението (*при подпомагане по т. 3.1.1. от настоящите указания*).
- г) получената помощ по настоящата схема за подпомагане се натрупва с получената помощ *de minimis* по Регламент 1408/2013 г. от титуляра за периода 2022 – 2024 г. При определяне на размера на държавната помощ се взема предвид и получената помощ *de minimis* по Регламент 1408/2013 г. от титуляра за периода 2022 – 2024 г., в рамките на максималния размер на помощта *de minimis* за едно и също предприятие левовата равностойност на 25 000 евро (48 895.75 лв.).

4. Ред за кандидатстване

4.1. Лицата по т. 3 от Раздел I на настоящите указания подават заявление за подпомагане в **Областните дирекции на ДФ “Земеделие“** по постоянен адрес на физическото лице (при кандидатстване на ФЛ) и по седалището на едноличния търговец или юридическото лице (при кандидатстване на ЕТ и ЮЛ). Кандидатства се лично или чрез упълномощено лице, след представяне на нотариално заверено пълномощно по образец, изготвен от ДФЗ.

4.2. Служителите от ОД на ДФЗ оказват помощ на кандидатите при подаване на заявленията за подпомагане. Заявлението за подпомагане се разпечатва от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) в два екземпляра и се подписва от кандидата/упълномощеното лице. Всяко заявление получава номер, който се генерира автоматично. Датата на разпечатване и подписване на заявлението се счита за дата на подаване на заявлението за подпомагане в ДФЗ.

4.3. Един екземпляр от заявлението се предоставя на кандидата или на упълномощеното от него лице. Вторият екземпляр остава в ОД на ДФЗ.

4.4. Служител на ОПСМП проверява предоставените документи за окомплектованост и легитимност. Когато при проверката се констатират непълноти или несъответствия, служител на ОПСМП уведомява кандидата на посочения от него в заявлението телефон, като за уведомяването се съставя протокол, с който се доказва съобщаването по чл. 18 а от АПК. Кандидатът следва в рамките крайния срок по т. 7.2. от настоящите указания да се яви в ОПСМП и да отстрани откритите непълноти или несъответствия. В случай че кандидатът за подпомагане не се яви в указания срок в ОПСМП за отстраняване на непълнотите или несъответствията, се счита, че няма подадено валидно заявление за подпомагане и неговото администриране се прекратява.

4.5. След обобщаване и обработване на приетите заявления, ДФЗ уведомява МЗХ с цел определяне на ставките и докладване пред УС, след което Фонда определя размера на помощта на всеки бенефициер. Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на утвърдения бюджет по схемата, се определя коефициент на редукция на ставките, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител.

4.6. ДФЗ взема решение за одобрение на заявлението или прави отказ.

4.7. ДФЗ предоставя информация на НАП за предстоящите плащания на земеделските стопани, бенефициери по схемата за подпомагане.

4.8. Помощта се изплаща по посочената IBAN сметка на земеделския стопанин.

5. Документи за предоставяне на помощта

5.1. Кандидатите прилагат следните документи:

а) заявление, генерирано от ИСАК, в което се декларира:

- ЕИК (за ЕТ и ЮЛ);
- IBAN сметка и BIC код на обслужващата банка;
- размер на отпуснатата друга минимална помощ от 01.01.2021 г. по други регламенти за помощи de minimis;

б) решение на компетентния орган на управление на юридическото лице за кандидатстване по схемата (не се отнася за ЕТ).

в) пълномощно по образец (нотариално заверено), в случай на кандидатстване чрез упълномощено лице.

г) удостоверение за актуална банкова сметка, по която ще бъде преведена сумата.

д) документи за реализация на добив за 2023 г.- при кандидатстване за подпомагане на черупкови плодове (орехи, бадеми и лешници).

5.2. Документи, издадени служебно в резултат на извършени проверки от отдели ПСМП.

а) извлечение от регистър „Лоши вземания“ в ИСАК, удостоверяващо дали бенефициера има изискуеми задължения към Фонда;

б) разпечатка от проверка в Търговския регистър, удостоверяваща наличие или липса на открито производство за обявяване в несъстоятелност или обявени в несъстоятелност и проверка за производство по ликвидация (за ЮЛ и кооперациите);

5.3. Документи, предоставени служебно на ДФЗ:

5.3.1. Регистър на регистрираните земеделски стопани по Наредба № 3/1999, предоставен от МЗХ;

5.3.2. Регистър за фитосанитарен контрол, за регистрираните картофопроизводители за стопанската 2023/2024 г., предоставен от БАБХ.

5.3.3. Справка с данни за земеделските стопани и площ, заета с култивирани гъби по Анкетен формуляр за стопанската 2023/2024 г.

6. Контрол

6.1. Отдел „ПСМП“ извършва документална проверка за верността на информацията, предоставена от кандидата за подпомагане, както и за спазването на изискванията за допустимост на заявлението.

6.2. ДФЗ контролира общата стойност на изплатените помощи да не надхвърля левовата равностойност на 25 000 EUR на едно и също предприятие (в т.ч. при наличие на обстоятелства по преобразуване: сливане/придобиване/разделяне) за три последователни бюджетни години.

7. Срокове на помощта

7.1. Срок за подаване на заявленията подпомагане в ОД на ДФ “Земеделие“ от **12.07.2024 г. до 26.07.2024 г.**

7.2. Срок за отстраняване на открити непълноти или несъответствия по т. 4.4. от настоящите указания: **до 31.07.2024 г.**

7.3. Срок за изплащане на помощта: **до 20.08.2024 г.**

Допуска се изплащане на помощта и след срока, при възникнали казуси и обстоятелства, изискващи извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициер.

8. Отговорности

8.1. При деклариране на неверни данни и представяне на неистински документи, вземането на Фонда става изискуемо и земеделският стопанин възстановява получените средства, заедно със законната лихва от датата на получаването им.

8.2. Предоставените финансови средства по настоящата държавна помощ, имат характер на публично вземане. Принудително събиране на тези средства се осъществява от ДФ “Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК.

9. Спазване на правилата за държавни помощи

9.1. Помощта, съгласно тази схема е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз и националното законодателство.

9.2. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи, ДФ "Земеделие" е администратор по помощта, в частта по прилагането и предоставянето на помощта.

За МЗХ

Заместник-министър: (П)

Иван Капитанов

За ДФ "Земеделие"

Изпълнителен директор: (П)

Ива Иванова